

U D I S A J I

2. JUGOSLOVENSKI LIKOVNI BIJENALE MIADIH

4. JUNI 1996

VRŠAC

STEPENICAMA

INA

APOTEKA

MIRNA ARSOVSKA
MIRNA ARSOVSKA
VIOLETA ČAPOVSKA
VIOLETA ČAPOVSKA
ISKRA DIMITROVA
ISKRA DIMITROVA

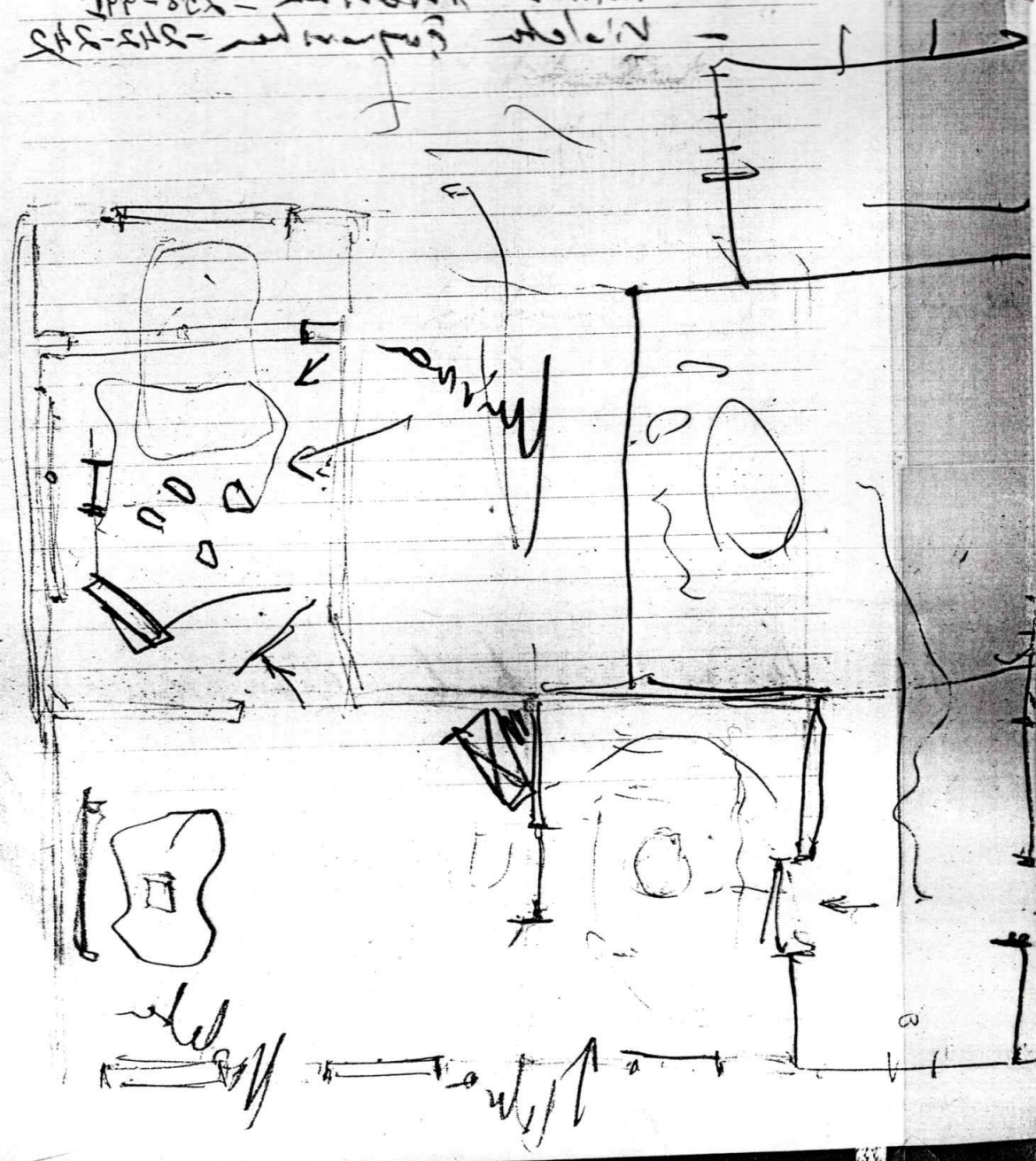
I Z D I S A J I

31. 11. 88

Wiese

- 1. Ebene Wärmehaube - 118-188
- 2. Ebene Wärmehaube - 228-221
- 3. Ebene Wärmehaube - 242-245

* РЕНДГЕНОГРАМ —

Снимка со
рентген
апарат со
палачи на

X-зраци / РАДИОАКТИВНИ /
што проду-
ваат

* РЕНДГЕНОГРАФИЈА

**ЕКОСИСТЕМА НА
ЧЕДНОСТ**

* ДРИТА ГЕ

Неравнотежа е формирана
честокогаше секогаш
когато обележја
дури разориле

Нивните проблеми се
повррени со нивната
неспособност да се
защитат од штетни
фактори, а сепак во
стабилна средина
којошто е природна
среда на X-зраците
задржуваат
стабилна средина
којошто е природна
среда на X-зраците

* SOLAR GLASS FILM — којошто е природна средина
I SAVE ENERGY CONTROL GLARE AND FADE IMPROVE PRIVACY!
MADE IN DUBAI

* НЕОНСКИ — СВЕТЛОСТИ РЕКЛАМИ
БЕВКИ — ELECTRIC BLUE COLOR

* BAR-COD — продај ; ПРОДАВАЊЕ — ПРОДВОК

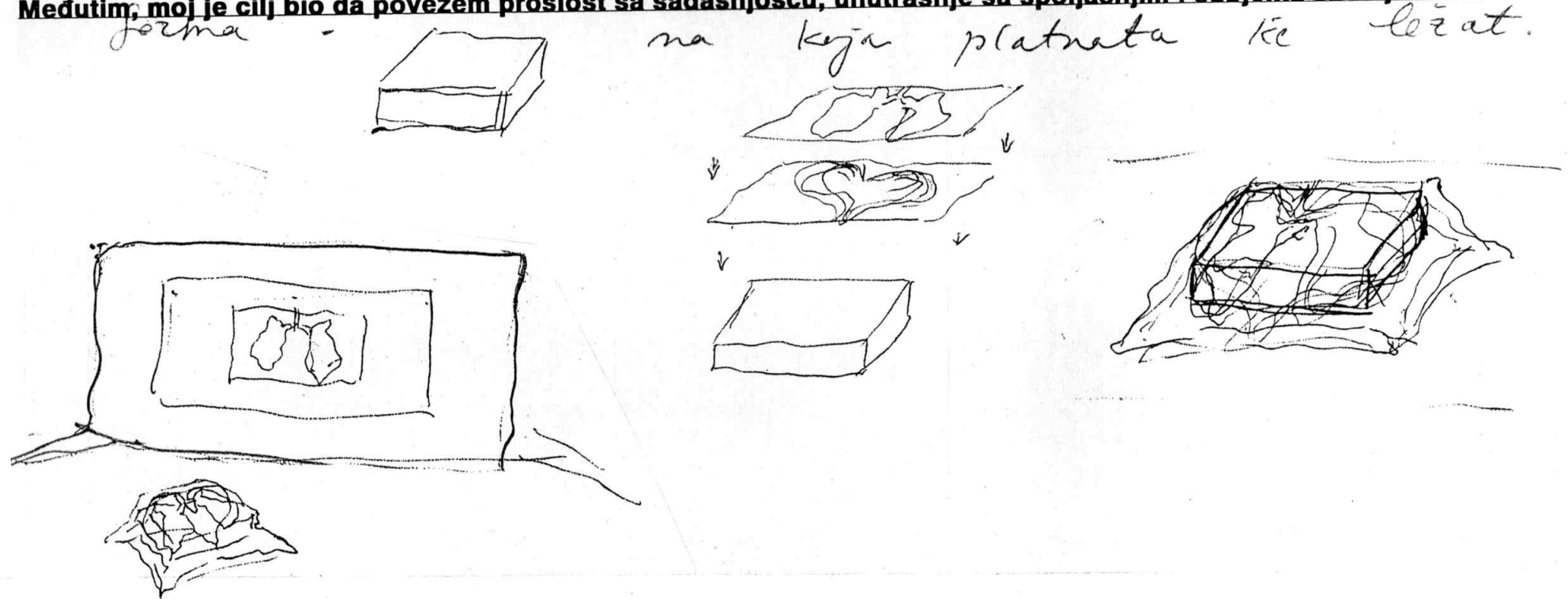
* МИРНА АРСОВСКА '96

3^{ti} mali iglički so koš što se pridruževa beloto platno za
Violeta ČAPOVSKA se probujat na zidst.

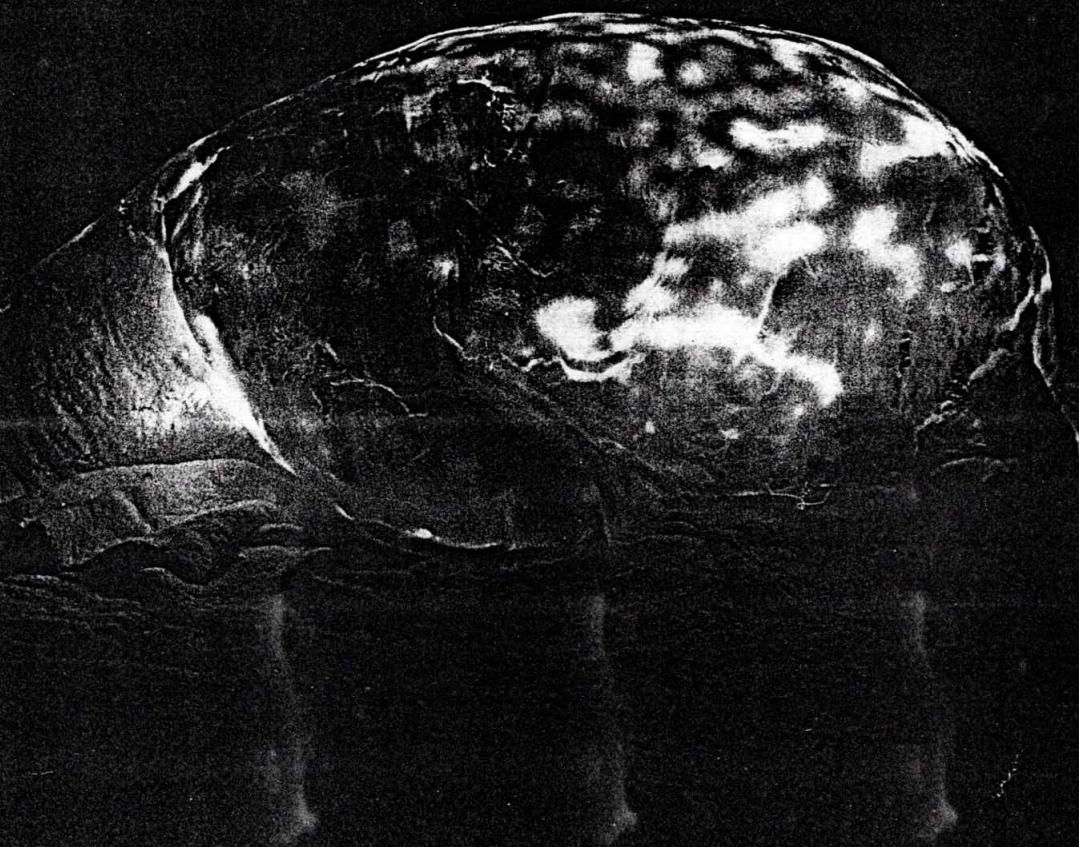
U zadnje dve godine intenzivno sam eksperimentirala, štampajući grafike direktno sa litografskog kamena, ili sa metalne ploče na najraznovrsnije materijale, kao što su na primer svila, pamuk, sintetika i drugo. Kao rezultat ovog načina razmišljanja su dela koja se sastoje od preklopnih materijala na kojima je odštampana ista slika, čime se dobija dupla slika, ili spoj različitih slika, odštampanih na raznim materijalima i slično. To što me je interesovalo u ovom procesu bilo je, istovremeno, podvojenost i spoj i stvaranje duplog - refleksije i dualizma.

Tematska osnova mog zadnjeg projekta predstavlja princip dualizma. Dvojtvo čovekovog razuma i tela, unutrašnjeg i spoljašnjeg, apstraktnog i konkretnog, sebe i drugog, psihologija i biologija na slobodan način (impovizorno) se postavlja na (na koja e otštampano sreceto) Tako, pošla sam od najosnovnijih elemenata povezanih sa čovekovim životom - čovekovih organa i čula. Izradila sam seriju grafika koje predstavljaju mozak, srce, pluća, oči, uši i ruke. Preko vizualnog jezika na mojim grafikama htela sam da dolovim ne samo fizičko, već i apstraktno i univerzalno. Htela sam da dolovim ideju o čovekovom razumu, emocijama, disanju, procesu gledanja, slušanja i čovekovog dodira. Novi ciklus grafika očigledno ima uticaja iz sfera medicine i psihoanalize. Međutim, moj je cilj bio da povežem prošlost sa sadašnjošću, unutrašnje sa spoljašnjim i subjekta sa objektom.

THALAMOS
projekabilni procesur

autor: Iskra Dimitrova

Mikenske grobnice bile su primer opšte geografije zemlje mrtvih. Napre, tu postoji prelaz koji vodi dole (dromos), zatim uzak otvor (stomion, 'usta'), a zatim visoka prostrana grobna odaja (thalamos, 'odaja za mladu'). Sama grobna odaja je kao neka materica u zemlji, u kojoj umrli ulazi da bi dočekao ponovno rođanje.

Marie Louz von Franz, *O snovima i smrti*

Projekat *Thalamos* odvija se u više faza:

I faza je formiranje kalupa od testa prema telu autorice

II faza je unutrašnje osvetljavanje kalupa

III faza je pucanje kalupa

IV faza je traženje isušenih korica testa na čijem se mestu javlja osvetljena vuna

ILAZICU

JOŠ JEDNA PRIČA O APOTECI NA STEPENICAMA

UDISAJI - IZDISAJI je postavka radova tri makedonske umetnice koja nastoji prići temi prostora u kojem je postavljena. Ovo je u sklopu recentnih razmišljanja makedonskih umetnika na nekoliko organizovanih izložbi u zadnje tri godine koja su većinom vezana bilo za obmišljanje prostora (u kojima se radovi postavljaju) i njegove arhitektoničnosti, bilo za njegove prošle priče ili aktuelnog sadržaja. Tačnije rečeno, sami se radovi obmišljaju za date specifičnosti tog prostora. Sve češće prisustvo prostornosti i poveznosti sa njom u ovim radovima pomestaju već etablirane pristupe umetničkom delu na sceni. Sa druge strane, unošenje koncepta, retorike ili naracije omogućuje lociranje ne više umetničkog proizvoda, forme, materijala, već umetničkog htenja, stava, odluke. Pri tome, pristup čitljivosti ne dolazi u nerazumljive metafizičke kodove, već jednostavnoj igri prepoznavanja lakih stereotipnih znakova.

UDISAJI - IZDISAJI je, ustvari, jedna postavka-priča. Radovi Mirne Arsovske, Violete Čapovske i Iskre Dimitrove ovom prilikom više ne pokazuju, već govore o pristupu živom i telu (kao nosiocem tog živog) kroz prostor Apoteke kao specifične lokacije. 'Dah', kao jedan od više mogućih specifikuma ove lokacije podatnih za priču, je odabran zbog ritma kojim se ostvaruje. Materijalizacija tog ritma jeste permanentno alterniranje fizičnosti, sada organizovanog prostora. Udisaji i izdisaji, kao manifestacije daha, materijalizuju se ulaskom u i izlaskom iz ili kretanjem kroz prostor. Time, ulazak živog u 'tamni prostor' Dimitrove jeste suočavanje sa 'dahom' sa kojim se 'telo' na podu materijalizuje putem svetlosti; ulazak živog u 'svetli prostor' Čapovske dotiče se nežnih i transparentnih 'slika' stvaralaca 'daha'; ulaskom živog u 'tamni prostor' Arsovske uvodi se u isceljiteljski prostor i proces u kome pijavice gmižu preko dijagnosticiranih pluća. Isceljeno živo, vraćajući se, iz 'tamnog prostora' Arsovske, prelazi u 'svetli prostor' Čapovske u kome je živo napustilo strah, da bi se, konačno, uzlaskom u 'tamni prostor' Dimitrove ponovo susreo sa esencijalnim pitanjem života i smrti. Sa izlaskom iz postavke to isto živo ostvaruje katarzični proces kroz koji je prošlo, isto onako kao kada se iz Apoteke izlazi sa velikom nadom u ozdravljenje.

UDISAJI - IZDISAJI je postavka-priča koja potencira Apoteku kao lokaciju bolnog, i zbog toga nelagodnog, u koja kroz dah govori o permanentnom substitucijom katarzičnim ... u cikličnom ritmu ... tamnog - svetlog - tamnog - svetlog - tamnog ...

ILAZICU

Nebojša Vilić

31. MARIJA ARSOVSKA

Rođena u Skoplju, 1967. Diplomirala na Fakultetu likovnih umetnosti u Skoplju, 1992.
Adresa: Varšavska 46, 91000 Skopje
tel. 389.91.25.89.91

Samostalne izložbe:

- 1994 - Skopje, Mladinski kulturni centar
- 1995 - Istanbul (Turcija), BEN ye Digeri, Yildiz Teknik University

Iskra Dimitrova - 112-188
Mirna Arsovska - 258-991
Violeta Čapovska - 242-242

VIOLETA ČAPOVSKA

Rođena u Skoplju, 1967. Diplomirala na Fakultetu likovnih umetnosti u Skoplju, (grafika),
1991. Studijski prestonj u Australiji od 1992.
Član DLUM-a od 1994.
Adresa: 83a Jurij Gagarin, nas. Kozle, 91000 Skopje
tel. 389.91.24.22.42

Samostalne izložbe:

- 1991 - Bitola, Umetnička galerija
- 1992 - Melburn (Australija), Australian Print Workshop Gallery
- 1994 - Melburn (Australija), Delbridge on Brunswick Gallery
- 1996 - Skopje, Umetnička galerija "Skopje" - Daut Pašin Amam

ISKRA DIMITROVA

Rođena u Skoplju, 1965. Diplomirala na Filozofskom fakultetu u Skoplju, 1987. Diplomirala
na Fakultetu likovnih umetnosti, (skulptura) u klasi prof. Petra Hadži Boškova, 1990.
Adresa: Pržino 30, 91000 Skopje
tel. 389.91.11.21.88
fax. 389.91.26.33.55

Samostalni projekti:

- 1989 - Skopje, "A je", video-projekat za TV Skopje
- 1991 - Skopje, Saranska, multimedijalni projekat, tvrđava Kale
- 1992 - Skopje, multimedijalni projekat, Karšumli An, Skopsko leto '92
- 1993 - Skopje, Žensko - nered - materija - noć - kaos - bezobličnost - nepredvidljivost - nepoznato - mesec - zlo - nisko - telo, Umetnička galerija "Skopje" - Daut Pašin Amam
- Medison, (SAD), Spider Mother, Gallery "Old Firehouse"
- 1994 - Skopje, Bakarni - kotao - kluća (zamesuje) - hleb - rađa (odgaja) - grudi, Mladinski kulturni centar

U D I Q U
A S I D U

I Z D I S I
A S I D U